

"Takvâ namıyla ve gûnahtan kaçınmak kastıyla menfî ibadetten gelen ehemmiyetli a'mâl-i salihadır." Bu cümlenin izahı nasıldır, menfi ibadetten maksat nedir?

"Hem, takva içinde bir nevi amel-i salih var. Çünkü, bir haramın terki vaciptir. Bir vacibi işlemek, çok sünnetlere mukabil sevabı var. Takvâ, böyle zamanlarda, binler günahın tehâcümünde bir tek içtinab, az bir amelle, yüzer günah terkinde, yüzer vacip işlenmiş oluyor. Bu ehemmiyetli nokta, niyetle, takvâ namıyla ve gûnahtan kaçınmak kastıyla menfî ibadetten gelen ehemmiyetli a'mâl-i salihadır."⁽¹⁾

Burada Allah'ın namaz, oruç, zekat, hac gibi emirleri müspet ibadet sınıfına giriyor; zina, içki, kumar, faiz ve benzerleri yasaklar da menfi ibadet sınıfına giriyor. Yani Allah'ın emirlerine müspet ibadet denir, yasaklarına da menfi ibadet denir.

"**Menfi**" tabiri burada yanlış, hatalı ve olumsuz anlamında değil, sadece emir ile yasak arasındaki sınıf farklılığına işaret eden özel bir terim ve tabirdir. İnsanların takva duygusu ile yasaklarından kaçmasına **menfi ibadet** denmiştir. Mesela faizden uzak durmak menfi bir ibadet iken ticaret müspet bir ibadettir.

(1) bk. [Kastamonu Lâhikası, 103. Mektup.](#)